

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Clausula Bullæ Coenæ de libris Hæreticorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

librum sub mortali, & quos Episcopi legentes puniunt: Vide reg. 7. expurgatorii Hysp. impressi anno 1612. & reg. 6. expurgatorii Hysp. impressi anno 1612. & 7. expurgatorii Trid. per Joannem Mariam Breschollensem. Jam verò quamvis posthum hic non sit primam ex Bulla Cœnæ prohibitionem explicatam, tamen per occasionem non negligemus & alias.

Clausula Bullæ Cœnæ. De Libris Hæreticorum.

Excomunicamus hæreticorum libros hæresim continentes, vel de Religione tractantes sine auctoritate nostra, & Sedis Apostolicæ scienter legentes, hæreticos, imprimentes seu quomodolibet defendentes ex quavis causa, publicè vel occultè quovis ingenio, vel colore.

Libros Hæreticorum Hæresim continentes, vel de Religione tractantes.

1. Literarum ex his sufficit ad totius libri prohibitionem; ita Castro Pal. tom. 1. tract. 4. d. 2. part. 10. §. 1. num. 7. sive scilicet sit liber Hæreticus, Hæresim etiam unam, eamque non ex professo continens; ita Bonacina de censur. particulari, d. 1. quest. 5. part. 4. num. 9. Cominch. disp. 28. de fide, dub. 11. num. 177. Sanchez, lib. 2. in Dec. cap. 10. numer. 33. si sit liber Hæreticus de Religione ex professo tractans, etiam si non appareat ibi hæresis; id enim clarè notat illud, & vel; semper tamen debet esse liber auctoris hæretici (licet nondum damnatus fuerit, ex Suarez disp. 2. de fide, sect. 1. numer. 11.) itaque certò; nam in dubio quilibet præsumitur bonus, & Catholicus. Tractabit autem de Religione, si libri argumentum erit Scripturæ sacre declaratio, vel Theologia, sive scholastica, sive moralis questio, puta de mysterio Fidei, Dei, Sanctorumque cultu, de recta morum institutione: Ita Sanchez & Castro 8. ibid. Quid si primò liber agat de Deo, ut obiecto Metaphysicæ? quo pacto etiam Philosophi infideles de Deo agunt. Quid secundo, si agat de politica institutione, præcinctendo ab institutione morum? Puto in priore casu librum hic prohiberi, quia certè est de Religione; in posteriore propter contrariam rationem, non prohiberi.

8. Liber ergo non baptizatus, quamvis Cathæcumenus, vel Paganus, vel Hebræus etiam hæresim continens, vel de Religione tractans, sub hac prohibitionem non continetur: Ita Suarez d. 20. de fide, sect. 2. num. 11. fin.

Continetur verò liber Græcorum, vel Armenorum, qui sunt schismatici; atque adeò communiter hæretici, de suis ritibus tractans. Ita idem ibid. Contra Sanchez lib. 2. in Dec. c. 10. n. 27. Ratio est, quia ille non est liber hæreticus; & licet non contineat hæresim, de rebus tamen ad Religionem spectantibus tractat.

9. Pari modo libri Necromantiæ, Astrologiæ, Judiciorum, &c. hic non prohibentur, quia libri hæreticorum non sunt: si quidem Magi, &c. similes, ut sic non sunt hæretici: Ita Bonac. de cens. in p. d. 1. q. 2. punct. 4. num. 21. esto tales reputentur in foro externo ibid. n. 4. liber item Catholicus, qui vel propter Auctoris ignorantiam, vel propter malitiam alicujus, qui errorem ibi inseruit, vel quomodocumque hæresim, sive unam, sive multas, ex Sanchez ibid. Bonacina, ibid. num. 6. sive hæreticorum scholia, seu adnotationes copiosissimas habeat, ex Sanchez ibid. num. 25. non est hic prohibitus; & possent ex hoc capite legi, etiam ipsi errores copiosi. Ratio est, quia adhuc absolute liber Catholicus est, sicut Summa S. Thomæ, est ejus liber, licet copiosas annotationes inseruerit Caietanus. Liber denique à Catholico, & ab hæretico simul compositus, ex Merolla tom. 1. d. 1. cap. 2. coroll. 7. different. 10. num. 408. contra Suarium ab eodem citatum: & liber hæretici non continens hæresim, nec de Religione tractans, per se omnino distinctus ab alio tomo, de his tractante, ex Sanchez l. c. num. 36. Suarez l. c. num. 16. hic non prohibentur, quia

Part. I.

ille liber non est absolute liber hæretici, & hic tomo, qui diversus liber censetur, hæresim non continet. Dicitur autem semper (sub hac prohibitionem, vel hic) nam ceterum tunc in prædictis, tum in mox dicendis, resolvendum est adesse alias prohibitiones, quas modò innuimus d. n. 2. & declarabimus amplius infra, d. n. 47.

Tres supersunt difficultates. Prima est, an brevis scriptura, oratio, concio, disputatio, epistola typis impressa hæretici de Religione tractans, vel hæresim continens sub hac prohibitionem concludatur: Respondetur, licet probabile sit cum Suario l. c. n. 10. concludi: probabile tamen etiam est cum Sanchez l. c. num. 29. aliisque apud Metollan loc. cit. different. 3. num. 33. non concludi. Ratio potissima Suarii est, quia hæc librorum prohibitio, cum sit in favorem fidei, favorabilis dicenda est; non odiosa: ergo non debet limitari ad propriè dictum librum. Multò magis quia eadem ratio militat in hisce opusculis, ac in propriè dictis libris. Ratio potissima Sanchez est, quia in communi modo loquendi hæc libri propriè non sunt. Confirmat hanc Sanchez sententiam Castro Palus l. c. n. 5. ex eo quia parvæ prædictæ scripturæ, si sub nomine libri comprehenderentur, non liceret eas publicare, seu imprimere sine nomine auctoris, quando sunt de rebus sacris, etiam à Catholico Catholicè scriptæ, siquidem id prohibetur in Tridentino de libris, cum igitur usus obtinuerit, ut hæc sine nomine auctoris prodeant, signum est non venire sub nomine libri. Ita Azor. tom. 1. lib. 8. c. 17. q. 4. fin.

Ad rationem Suarii respondent idem Sanchez & Castro Palus, negando hanc non esse legem odiosam, licet enim favorem fidei respiciat, tamen immediate gravamen continet, dum privat fidelium libertatem, quæ alias fruiitur, legendi; secus omnis lex pœnalis, g. lex quæ homicidam morte punit, esse favorabilis, quia est in favorem Reipublicæ. Imò, etiam si hæc, de qua nos agimus, esset favorabilis, sapè non esset extendenda ultra proprietatem verborum; nam prædicta, ut diximus, propriè libri nequaquam sunt.

11. Nota scripturam, atque adeò concionem, epistolam, &c. decem foliorum librum reputari à Castro Pal. d. num. 5. 5. versum, ut contra, unius folii (adderem, vel alterius folii) non reputari librum à Sanchez loc. cit. num. 35. in simili, & quidem merito, quidquid dicat in contrarium Bonacina de censur. in partic. d. 1. questione 2. part. 4. num. 16.

12. Secunda difficultas est. An si quis habens ejusmodi librum hæretici, in quo legatur una, vel altera hæresis, illas deleat; debeat deinceps librum ut prohibitum æstimare? Debet, ait Sanchez, loc. cit. num. 35. & Castro Palus, loc. cit. num. 7. quia particularis expositio non tollit communem libri prohibitionem, sed vide infra, num. 45.

13. Tertia difficultas est, an sub nomine libri hic intelligatur manuscriptum? intelligi ex communi sententia testantur Suarez, disp. 20. de fide, sect. 2. num. 10. & Sanchez loc. cit. num. 28. Ratio potissima est, tum quia secus facile eluderetur præceptum de libris hæreticorum, impediendis, si quidem jam legentur impune manuscripta, tum quia manuscripta adhuc sub nomine libri censendi sunt.

14. Verum pace tantorum virorum puto hic non intelligi. Ratio potissima est, quia verum manuscriptum, etiam transcriptum à libro, non est propriè secundum usum communem loquendi, liber. Nec est verum sic eludi hoc præceptum; nam satis contra manuscripta provissum est per aliam prohibitionem allatam num. 5. Adde libros typis excussos merito per hanc Bullæ Cœnæ legem, quæ est certè magis ardua, quam alia, prohiberi, quia typis excussi libri amplius promulgantur, diutius durant, & facilius leguntur, quam manuscripta; quam rationem modò num. 9. approbant idem Sanchez & Castro Palus de brevibus epistolis & similibus; nam propterea debuissent, & hic approbare: lege dictum numer. 9. huc enim permaximè, quæ ibi dicuntur, faciunt, maxime

F. 2